

ZO ŽIVOTA SGS

V. Andrusovová, O. Jendrejáková, J. Mello, M. Siblík, J. Soták: **Biostratigrafické a biofaciálne členenie a postavenie karnických tisoovských vápencov** (Bratislava 11. 5. 1989)

Termín tisoovský vápenec zaviedla do literatúry V. Andrusovová (1960) pre svetlosivé gravelové vápence a organogénne vápence s koralmi, lastúrníkmi, diplopórami a evinospongiami (Bystrický, 1959). V Alpách sa pre podobné sedimenty použil názov „oponický rifový vápenec“ (Kristan-Tollmann, 1958) alebo „karnický dachsteinský vápenec“ (Lein a Zapfe, 1972). V súčasnosti rakúski geológovia navrhujú novú litostratigrafickú jednotku, ktorá by zahŕňovala karnický rifový cyklus, pretože pojmu tisoovský vápenec chýba presné vymedzenie hraníc, presné defi-

novanie litologického a litofaciálneho obsahu, vertikálneho i laterálneho členenia a distribúcie. Nie je charakterizovaný ani typový profil. Fauna amonitov, brachiopodov, lastúrníkov, foraminifér, konodontov a flóra dazykladaceí, ktorá sa uvádza z tisoovských vápencov, pochádza z rozličných odľahlých lokalít Muránskej planiny a Slovenského krasu i z rôznych litofácií. Je preto žiadúce v blízkej budúcnosti revidovať klasické lokality, preštudovať pozíciu karnických vápencov v nadloží dolomitového súvrstvia a v podloží furmanských svetlých organogénnych vápencov. Bude potrebné vytýčiť typový profil a podrobne vyzberať a vyhodnotiť faunistický obsah. Ak nebude možné nájsť takýto profil v širšej oblasti Tisovca, bude treba karnické organogénne vápence z iných oblastí nazvať inak. Termín tisoovský vápenec nevyhovuje.

RECENZIA

R. Rudinec: **Zdroje ropy, zemného plynu a geotermálnej energie na východnom Slovensku**. Mineralia slovacca, monografia, Alfa Bratislava, 1989, 162 s., 37 obr., anglické rezumé.

Je to monografická práca, v ktorej autor zhrnul doterajšie výsledky vyhľadávania ropy a zemného plynu a súbežne získané poznatky o tlakovo-teplotných pomeroch vo východoslovenskej panve, vnútrokarpatskom paleogéne, príslušným úseku bradlového pásma, ako aj v predneogénnom podloží východoslovenskej anvy.

V kapitole, ktorá nasleduje po úvode, autor predkladá geologickú charakteristiku východného Slovenska. Najpodrobnejšie charakterizuje východoslovenskú panvu a jej podložie, čo iste súvisí so stupňom poznania. Kapitulu dopĺňajú schematické mapky a geologické rezy. Rušivo pôsobia nesprávne označené a svetových strán v niektorých rezoch, ale zo situačnej schémy sa ich orientácia dá vyčítať. Prekvapuje skutočnosť, že pri opise neogénnej výplne panvy autor nepoužíva litostratigrafické jednotky, zatiaľ čo pri opise vnútrokarpatského paleogénu takéto jednotky používa. V ďalších kapitolách rozoberá názory na genézu, migráciu a akumuláciu uhľovodíkov, vplyv vulkanizmu na tieto procesy, stručne charakterizuje kolektorské horniny a pascé a predkladá ropnogeologickú charakteristiku východného Slovenska. V šiestej kapitole podáva základnú charakteristiku starších ropných a plynových nálezísk vo východoslovenskej panve, ako i ložiska Lipany vo vnútrokarpatskom paleogéne, stručne sa zmieňuje o no-

vých ložiskách a o nízkokapacitných ložiskách v panve.

V samostatných statiach analyzuje teplotné a tlakové pomery východného Slovenska. Stať o teplotných pomeroch doplnil úvahami o príčinách zvýšeného tepelného poľa vo východoslovenskej panve a o možnostiach využívania geotermálnej energie na východnom Slovensku. Stať o tlakových pomeroch je doplnená úvahami o príčinách vzniku vysokých vrstvových tlakov.

V záverečných kapitolách autor konfrontuje hlbinnú stavbu Západných Karpát s genézou uhľovodíkov, predkladá prognózu výskytov uhľovodíkov, z ropnogeologického hľadiska komplexne hodnotí geologické útvary, začínajúc kryštalikom a paleozoikom a neogénou výplňou panvy končiac, a charakterizuje perspektívne oblasti so zvláštnym zreteľom na 4 najperspektívnejšie komplexy vo východoslovenskej panve.

Monografia R. Rudince predstavuje najucelenejší prehľad o výsledkoch ropného prieskumu na východnom Slovensku v posledných 40 rokoch. Pravda, niektoré údaje autor predkladá vo veľmi stručnej forme, azda aby sa vyhol opakovaniu dávnejšie publikovaných dát a záverov. Do monografie by sa žiadalo pojať viac údajov geofyziky, zvlášť viac seizmických rez v, vrtnej karotáže, geochemie a petrografie organickej hmoty, ktoré spravidla nechýbajú v moderných publikáciách podobného charakteru.

Monografiu treba považovať za prínos v oblasti geologických vied a zdroj cenných informácií, hlavne o tlakovo-teplotných pomeroch, o hlavných ložiskách a o prognózach ropy a zemného plynu na východnom Slovensku.

Dionýz Vass